

گفت و گو با محمد حسین دیده‌ور رییس سابق هیات مدیره بورس فلزات؛

فصل سرد آهن

محبوبه حسینی پور

به دنبال کاهش قیمت جهانی نفت، شمش، آهن و راکود در خرید و فروش آن، قیمت آهن با کاهش حدوداً ۵۰ درصدی نسبت به اوایل سال مواجه شده است. از اوایل مردادماه امسال قیمت فولاد در بازار داخل با افت روبه‌رو شد به طوری که میلگرد و تیرآهن کاهش شدیدی را تجربه کردند. در این میان علاوه بر بازار غیررسمی، بازار رسمی نیز شاهد رکود معاملات فولادی بود به گونه‌ای که در مردادماه جاری رینگ مبادلاتی بورس کالا کاهش ۶۷ درصدی در زمینه معاملات آهن آلات را تجربه کرد. در پی کاهش حجم دادوستد در بازار رسمی و غیررسمی برخی از تولیدکنندگان فولادی بزرگ از عرضه محصولات خود خودداری کردند. اما نباید از نظر دور داشت که در حال حاضر آهن به میزان کافی در کشور موجود است و هیچ مشکلی برای تامین آهن در صورت رونق ساخت وسازها و طرح‌های عمرانی وجود ندارد. اما به دلیل فرا رسیدن فصل سرما و کاهش زمان ساخت وسازها قیمت انواع آهن و میلگرد روز به روز کاهش می‌یابد و به نظر می‌رسد این روند ادامه یابد.

کاهش حجم مبادلات انواع فولاد در بورس از یک سو و از سوی دیگر افت قیمت انواع آهن آلات ما را بر آن داشت تا با محمد حسین دیده‌ور رئیس سابق هیات مدیره بورس فلزات به گفت‌وگو بنشینیم.

او از ابتدای راه‌اندازی بورس فلزات به مدت یکسال و نیم ریاست هیات مدیره این سازمان را بر عهده داشته و اکنون نیز به عنوان مدیر عامل شرکت کارگزاری فولاد مینا یکی از معتبرترین و شناخته‌شده‌ترین افراد فعال در این بازار است. او از سال ۱۳۷۴ تا کنون طی ۲ دوره نایب ریسی اتحادیه آهن‌آلات تهران را بر عهده داشته است. در ادامه مشروح این گفت‌وگو از نظر می‌گذرد:

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

خصوصی می‌تواند به کمک این بخش بیاید؟
در این برهه بخش خصوصی به دلیل خرید مواد اولیه خود از بازارهای جهانی آسیب بیشتری دیده و از افزایش و کاهش قیمت‌ها ضربه می‌بیند. اما در مجموع این بخش دولتی است که باید هم بخش غیردولتی و هم خصوصی را حمایت کند.

مگر در حال حاضر دولت حمایت‌های لازم را انجام نمی‌دهد؟

تا جایی که دستشان برسد حمایت می‌کنند اما در مجموع نابسامانی در بازار اطراف وجود دارد که همین امر خریداران را در تصمیم‌گیری دقیق دچار مشکل می‌کند.

آقای دیده‌ور پیش‌بینی شما از آینده بازار فولاد در ایران چیست؟

متأسفانه شرایط ایجاد شده برای هیچ کس قابل پیش‌بینی نیست بنابراین برای کمتر ضربه دیدن بخش‌ها باید از فاکتورها و اهرم‌هایی استفاده کرده و از اقتصاد دانان کمک بگیریم همچنین برای جلوگیری از رشد بی‌رویه قیمت

که نگرانی زیادی را در بازار ایجاد نکند. یکی از تصمیمات اتخاذی در این راستا جلوگیری از ورود غیر متعارف واردات است که باید این مقوله به ثبات برسد. دیگر افزایش تعرفه است که در این زمینه افزایش ۱۰ تا ۱۵ درصدی معتدل‌ترین عددی است که می‌توانیم در صورت صلاحدید مسئولان پیشنهاد دهیم. نگرانی و احساس خطر از کاهش قیمت‌ها از سوی تجار و داشتن ذهنیتی که دچار ضرر و زیان می‌شوند یکی از مباحثی است که باید مورد توجه قرار گیرد. البته نباید از نظر دور داشت که به غیر از رکودی که ناشی از بحران اقتصادی دامن‌گیر شده است همین مقوله بر روی کارهای ما نیز تاثیر خود را گذاشته است. در نتیجه برای این که تعداد لطمات وارد شده به بخش تولید را کاهش دهیم دریافت بخشی از تسهیلات از سیستم بانکی ضروری است که بخشی از نیاز بخش خصوصی و یا دولتی را تامین کند.

فکر می‌کنید در این زمان بخش

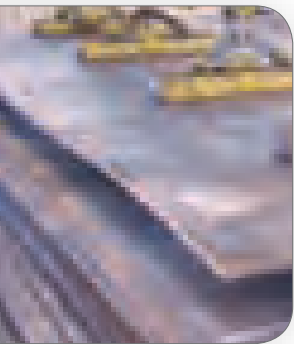
آقای دیده‌ور با توجه به بحران‌های اخیر که در دنیا پیش آمده و بازار آهن و فولاد را با کاهش مواجه کرده است شما برای مقابله با این بحران‌ها چه راهکارهایی را دنبال می‌کنید؟

در این جا دو موضوع مطرح می‌شود که اولاً ما باید چه کار کنیم تا این بحران دامن‌گیر بخش فولاد نشود و سپس کاهش قیمت‌هاست

برخی از فعالان بازار معتقدند، رکود حاکم بر بازار آهن که ماههاست ادامه دارد همچنان بهای انواع تیرآهن را در این بازار کاهش می دهد. آنان می افزایند: عمده ترین دلیل کاهش قیمت آهن در بازار دامپینگ (نرخ شکنی) کارخانجات دولتی است. چرا که این کارخانجات به دلیل در اختیار داشتن سرمایه ملی و استفاده از مواد اولیه ارزان قیمت به کاهش قیمت آهن در بازار هیچ واکنشی نشان نمی دهند. البته سلف فروشی بورس فلزات علی رغم هشدارهای کارشناسان و اتحادیه آهن همچنان ادامه دارد و این سلف فروشی مطمئناً در آینده نیز موجب کاهش هر چه بیشتر قیمت آهن در بازار خواهد شد.

بر اساس این گزارش، کاهش قیمت تیرآهن در یک ماه گذشته به قدری چشمگیر بوده که

نارضایتی بسیاری از فروشندگان آهن را در پی داشته است.

مقایسه آماری نشان می دهد که کاهش قیمت تیرآهن در بازار نسبت به ماه گذشته شاخه ای از ۱۰۰۰ تا ۲۷۰۰ تومان است. گزارش ها از بازار آهن نشان می دهد که تیرآهن ۱۴ شاخه ای با ۲۷۰۰ تومان کاهش ۵۸ هزار تومان معامله می شود. بنابراین گزارش، تیرآهن ۱۶ با ۲۵۰۰ تومان کاهش در هر شاخه ۶۸ هزار تومان، تیرآهن ۱۸ با یک هزار تومان کاهش ۹۲ هزار تومان و تیرآهن نمره ۲۰ شاخه ای با یک هزار تومان کاهش ۱۲۲ هزار تومان خرید و فروش شد.

گذشته تشریح نماید؟

بر اساس آمار موجود ارزش معاملات شرکت بورس کالای ایران در یکسال گذشته نسبت به مدت مشابه سال قبل از آن ۵۹/۲ درصد رشد داشته است. در واقع رشد ۶۰ درصدی عملکرد شرکت بورس کالای طی یکسال گذشته نسبت به مدت مشابه سال قبل از آن بیانگر عملکرد موفق این شرکت بوده است به این معنا که این شرکت توانسته در یک سال گذشته وظایف خود را با موفقیت انجام دهد. از سویی دیگر افزایش قیمت محصولات را در رشد ارزش معاملات طی یکسال گذشته نمی توان نادیده گرفت.

آقای دیده‌ور آیا اقدامی از سوی این شرکت بورس کالا برای ورود سیمان به بورس صورت گرفته است؟

این شرکت از نظر سازو کار هیچ مشکلی ندارد و آمادگی خود را در گذشته هم برای ورود سیمان به بورس اعلام کرده است، اما مصلحت اندیشی در مورد این محصول در دست دولت است.

تصمیم در مورد افزایش تعداد کارگزاران و یا ورود سیمان به بورس و یا گسترش فیزیکی بورس چه می شود؟

هرگونه رشد گسترش از نظر فیزیکی و تعدد کارگزاران و یا ورود کالای جدید طبق قانون جدید بازار سرمایه و بورس و اوراق بهادار صورت می پذیرد که آن هم منوط به تصمیم اعضای

فولاد در بازار داخل باید نسبت به ظرفیت سازی جدید برای تولید اقدام کرد، زیرا که کشور ما از مزیت های نسبی برای افزایش تولید برخوردار است.

به عنوان کسی که چندین سال است در این بازار فعال هستید عملکرد بورس را چگونه ارزیابی می کنید؟

بورس نه در افزایش و نه در کاهش قیمت ها هیچ نقشی ندارد بلکه بورس یک بازار شفاف است که واقعی ترین قیمت ها را به مصرف کننده نشان داده و تحلیل از خود ارائه می دهد.

به نظر شما احتمال به وجود آمدن بازار سیاه با وجود کاهش قیمت ها وجود خواهد داشت؟

بعید است که بازار سیاه به وجود آید، در حال حاضر با توجه به رکود حاکم در بخش ساخت و ساز و ظرفیت بالای تولید آهن تصور نمی کنم که بازار سیاهی به وجود می آید.

با توجه به این که شرکت کارگزاری شما هر روز در تالار بورس برای مشتریان خود دست به دادوستد می زند فکر می کنید چه عواملی در نوسان قیمت فلزات در این بازار رسمی نقش دارد؟

به نظر من عرضه و تقاضا قیمت محصولات را در بورس تعیین می کند، به طوری که بورس کالا تعیین کننده قیمت و تنظیم کننده بازار نیست و قیمت بازار را تقاضا تعیین می کند. زمانی قیمت آهن آنقدر کاهش یافته بود که هر چه قدر کارخانجات داخلی عرضه می کردند خریداری نداشت، پس شرایط بازار موجب چنین وضعیتی شده بود، در نتیجه بورس تعیین کننده قیمت و تنظیم کننده بازار نیست و قیمت بازار را تقاضا تعیین می کند.

تالار بورس کالا در تعیین قیمت هیچ گونه نقشی ندارد، اما در شفاف سازی و واقعی شدن قیمت ها موثر است. با این حال شاهد هستیم که عده ای بورس را عامل نوسان قیمت ها می دانند که این تفکر صحیح نیست. در زمان راه اندازی بورس فلزات خوشبختانه سال اول راه اندازی آن با رونق بازار جهانی فولادی همراه بود و کسی هم از معامله در این بازار شکایتی نداشت، اما دومین سال حیات بورس مصادف شد با رکود بازار جهانی فولاد و متأسفانه عده ای بورس فلزات را در نوسان قیمت ها مقصر اعلام کردند. در سومین سال تاسیس بورس فلزات بازار رونق جهانی و رشد قیمت ها را تجربه کرد، در سال جاری نیز با توجه به بحران جهانی شاهد کاهش قیمت ها در بازار داخل هستیم بنابراین شاهد هستیم که قیمت ها در بورس تابعی از عرضه و تقاضا و شرایط بازار جهانی است که همین موضوع نشان از عدم دخالت بورس در قیمت گذاری ها دارد.

لطفا عملکرد بورس کالا را طی یکسال